MAKTABGACHA TA’LIM TASHKILOTLARIDA “METODIK MAHORAT SOATI”NI TASHKIL ETISH TEXNOLOGIYALARI

Namangan viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi Davlatobod tumani 23-sonli tayanch maktabgacha ta’lim tashkiloti Logopedi Sobirova Nazokat Turobjon qizi

Annotatsiya: Ushbu tezisda maktabgacha ta’lim tashkilotlarida “Metodik mahorat soati”ni tashkil etishning ilmiy-pedagogik asoslari, uni rejalashtirish, interfaol metodlar, raqamli texnologiyalar hamda pedagoglarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish mexanizmlari yoritilgan.

Kalit so‘zlar: maktabgacha ta’lim, metodik mahorat, pedagog, innovatsion texnologiya, interfaol metod, kasbiy rivojlanish.

Kirish

Maktabgacha ta’lim inson kamolotining ilk va eng muhim bosqichi hisoblanadi. Ushbu davrda bolalarning intellektual, ijtimoiy, nutqiy va ijodiy rivojlanishi ko‘p jihatdan pedagog faoliyatining sifatiga bog‘liq. Shuning uchun tarbiyachilarni muntazam metodik qo‘llab-quvvatlash, ularning zamonaviy pedagogik texnologiyalarni egallashiga sharoit yaratish bugungi ta’lim siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biridir.

“Metodik mahorat soati” maktabgacha ta’lim tashkilotlarida metodik ishlarning eng samarali shakllaridan biri bo‘lib, pedagoglarning tajriba almashishi, o‘z ustida ishlashi va innovatsion metodlarni amaliyotga tatbiq etishini ta’minlaydi. Mazkur faoliyat muntazam va maqsadli tashkil etilganda ta’lim sifati hamda tarbiyachilarning kasbiy salohiyati sezilarli darajada ortadi.

Metodik mahorat soatining mohiyati

Metodik mahorat soati — bu pedagoglarning kasbiy bilim va ko‘nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan qisqa muddatli metodik mashg‘ulotdir. Unda metodist,

tajribali tarbiyachilar hamda yosh mutaxassislar ishtirok etib, dolzarb pedagogik muammolarni muhokama qiladilar va amaliy yechimlar ishlab chiqadilar.

Mazkur mashg‘ulotlarning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

- pedagogik mahoratni rivojlantirish;
- ilg‘or tajribalarni ommalashtirish;
- innovatsion metodlarni o‘rganish;
- ta’lim sifatini oshirish;
- jamoaviy hamkorlikni kuchaytirish.

Metodik mahorat soati faqat ma’ruza shaklida emas, balki trening, amaliy seminar, ochiq mashg‘ulot, muammoli vaziyatlar tahlili va ijodiy laboratoriya ko‘rinishida tashkil etilishi maqsadga muvofiq hisoblanadi.

Tashkil etish texnologiyalari

Metodik mahorat soatini samarali tashkil etish bir necha bosqichlardan iborat.

1. Diagnostik bosqich

Avvalo pedagoglarning ehtiyojlari aniqlanadi. Buning uchun so‘rovnoma, suhbat va kuzatish usullaridan foydalaniladi. Olingan natijalar asosida metodik mavzular tanlanadi.

Masalan, pedagoglarda nutq rivojlantirish yoki STEAM elementlarini qo‘llash bo‘yicha ehtiyoj yuqori bo‘lsa, aynan shu yo‘nalish metodik soat mavzusi sifatida belgilanadi.

2. Rejalashtirish bosqichi

Har bir metodik mashg‘ulot quyidagi tarkibga ega bo‘lishi kerak:

- mavzu;
- maqsad;
- kutilayotgan natija;
- metod va usullar;
- didaktik materiallar;

- baholash mezonlari.

Rejalashtirish jarayonida vaqt taqsimoti ham aniq belgilanadi. Odatda metodik mahorat soati 45–60 daqiqa davom etadi.

3. Amaliy bosqich

Asosiy qismda pedagoglar faol ishtirok etadigan interfaol metodlardan foydalaniladi. Bu bosqich nazariy bilimlarni amaliy ko‘nikmaga aylantirishga xizmat qiladi.

4. Refleksiya bosqichi

Mashg‘ulot yakunida ishtirokchilar o‘z fikrlarini bildiradilar, erishilgan natijalar tahlil qilinadi va keyingi metodik faoliyat uchun tavsiyalar ishlab chiqiladi.

Interfaol metodlardan foydalanish

Zamonaviy metodik mahorat soatlari interfaol yondashuv asosida tashkil etiladi. Quyidagi metodlar eng samarali hisoblanadi.

Aqliy hujum – qisqa vaqt ichida ko‘plab g‘oyalarni yig‘ish imkonini beradi.

Keys-stadi – real pedagogik vaziyatlarni tahlil qilish orqali muammoni hal etishni o‘rgatadi.

Klaster – tushunchalar o‘rtasidagi bog‘liqlikni grafik tarzda ifodalaydi.

Rollli o‘yin – tarbiyachi va bola o‘rtasidagi muloqotni modellashtirib, pedagogik vaziyatlarni amaliy mashq qilish imkonini yaratadi.

Debat – turli pedagogik yondashuvlarni dalillar asosida muhokama qilishga xizmat qiladi.

Ushbu metodlar pedagoglarda tanqidiy fikrlash, ijodkorlik va jamoada ishlash ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

Raqamli texnologiyalar imkoniyatlari

Bugungi kunda metodik faoliyatni axborot-kommunikatsiya texnologiyalarisiz tasavvur etish qiyin. Elektron taqdimotlar, videodarslar, interaktiv doskalar va onlayn platformalar metodik mashg‘ulotlarni yanada samarali qiladi.

Raqamli vositalarning afzalliklari:

- metodik materiallarni tez almashish;
- videokuzatuv asosida dars tahlili;
- elektron portfolioni yuritish;
- masofaviy metodik uchrashuvlarni tashkil etish;
- natijalarni elektron monitoring qilish.

Sun'iy intellekt vositalari yordamida mashg'ulot ssenariylari, didaktik materiallar va baholash topshiriqlarini tayyorlash ham metodist faoliyatini yengillashtiradi.

Pedagoglarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish

Metodik mahorat soatlari pedagoglarda quyidagi kompetensiyalarni shakllantiradi:

- metodik kompetensiya;
- kommunikativ kompetensiya;
- axborot-kommunikatsiya kompetensiyasi;
- kreativ fikrlash;
- refleksiv tahlil ko'nikmasi.

Tajribali pedagoglarning mentorlik faoliyati yosh mutaxassislarning kasbiy moslashuvini tezlashtiradi va jamoada sog'lom hamkorlik muhitini yaratadi.

Namunaviy metodik mahorat soati

Mavzu: Maktabgacha yoshdagi bolalarda nutqni rivojlantirishning innovatsion usullari.

Davomiyligi: 60 daqiqa.

Tuzilishi:

- Kirish – 10 daqiqa.
- Aqliy hujum – 10 daqiqa.
- Guruhli amaliy ish – 20 daqiqa.

- Taqdimot va tahlil – 15 daqiqa.
- Refleksiya – 5 daqiqa.

Natijada pedagoglar uchta yangi metodni o‘z mashg‘ulotlarida qo‘llash bo‘yicha amaliy tavsiyalarga ega bo‘ladilar.

Natijadorlikni baholash

Metodik mahorat soatlarining samaradorligi quyidagi mezonlar orqali baholanadi:

- pedagogning faolligi;
- yangi metodlarni o‘zlashtirish darajasi;
- amaliy qo‘llash sifati;
- ijodiy ishlanmalar soni;
- jamoaviy hamkorlik ko‘rsatkichi.

Monitoring natijalari asosida pedagoglarning individual rivojlanish rejasi ishlab chiqilishi metodik ishlarning uzluksizligini ta’minlaydi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, maktabgacha ta’lim tashkilotlarida “Metodik mahorat soati”ni zamonaviy texnologiyalar asosida tashkil etish pedagoglarning kasbiy rivojlanishini ta’minlaydi. Interfaol metodlar, raqamli vositalar va tizimli refleksiya ta’lim sifatini oshirishning muhim omili hisoblanadi. Mazkur metodik faoliyatni muntazam yo‘lga qo‘yish orqali tarbiyachilarning innovatsion salohiyati, ijodkorligi va ta’lim jarayonidagi samaradorligi yanada yuksaladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni.
2. “Ilk qadam” maktabgacha ta’lim davlat o‘quv dasturi.
3. Tolipov O‘., Usmonboyeva M. *Pedagogik texnologiyalarning nazariy asoslari*. Toshkent.
4. Azizxo‘jayeva N. *Pedagogik mahorat*. Toshkent.

5. Ishmuhamedov R. *Innovatsion pedagogik texnologiyalar*. Toshkent.
6. Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligining metodik tavsiyalari.